

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2018-29
Den 9. februar 2018

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 27. februar 2018

SAMLENOTAT

<u>1. Præsentation af det bulgarske formandskabsprogram.....</u>	<u>2</u>
<u>2. Forberedelse af mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018.....</u>	<u>4</u>
<u>3. Retsstatsprincipper i Polen.....</u>	<u>6</u>
<u>4. Europa-Parlamentets forslag til fordeling af pladser i Europa-Parlamentet 2019-2024.....</u>	<u>8</u>
<u>5. Kommissionens forslag til ændring af forordning om europæiske politiske partier og fonde..</u>	<u>13</u>

1. Præsentation af det bulgarske formandskabsprogram

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Bulgarien overtog den 1. januar 2018 det roterende formandskab for Rådet. På rådsmødet (almindelige anliggender) den 27. februar 2018 forventes der en præsentation af formandskabets prioriteter. Formandskabet arbejder ud fra ét overordnet motto – ”Sammen står vi stærkt” – samt fire lovgivningsmæssige pejlemærker: 1. Europas fremtid og unge, 2. Det vestlige Balkan, 3. Sikkerhed og stabilitet og 4. Digital økonomi.

2. Baggrund

Bulgarien overtog for første gang EU-formandskabet den 1. januar 2018 - et halvt år før oprindeligt planlagt pga. Storbritanniens beslutning om at udtræde af EU. Det bulgarske formandskab ventes på rådsmødet (almindelige anliggender) den 27. februar 2018 at præsentere sine prioriteter for det næste halve års arbejde i Rådet. Programmet for trio-formandskabet Estland-Bulgarien-Østrig (juli 2017 – december 2018) blev præsenteret på rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. juni 2017. I fastsættelsen af de overordnede prioriteter i formandskabsprogrammet har Bulgarien støttet sig til Det Europæiske Råds strategiske dagsorden fra juni 2014 samt Kommissionens arbejdsprogram for 2018.

3. Formål og indhold

Det bulgarske formandskab præsenterer ét overordnet motto – ”Sammen står vi stærkt” – samt fire lovgivningsmæssige pejlemærker.

1. Europas fremtid og unge: Formandskabsprogrammet betoner skabelsen af bæredygtige job, økonomisk vækst og social sammenhængskraft. Bevarelsen og udviklingen af samhørighedspolitikken og landbrugspolitikken rolle i det europæiske samarbejde nævnes som en prioritet. Man vil ligeledes holde et klart fokus på at bevare stabiliteten i EU's finansielle instrumenter, og man vil tage skridt hen imod at færdiggøre hhv. bankunionen og kapitalmarkedunionen. Hertil fokus på unge menneskers rolle i forbindelse med Europas fremtid.
2. Det vestlige Balkan: Det bulgarske formandskab vil have EU's udvidelsespolitik i centrum, med særligt fokus på Vestbalkan. Udvidelsespolitikken anses som det mest effektive instrument til at garantere fred, stabilitet og vækst på Vestbalkan. Forbindelsesdagsordenen ønskes prioriteret i relation til transport, kommunikation, energi, uddannelse og den digitale dagsorden, og det primære formål er at forbedre Vestbalkans forbindelse til det indre marked.
3. Sikkerhed og stabilitet: Bulgarien vil fokusere på kampen mod terrorisme og genopbygningen af Schengen-systemet, bl.a. ved at sikre bedre informationsudveksling samt mere effektivt samarbejde mellem EU-instanser. Hertil fokus på migration, idet en nøgleprioritet er at sikre bedre mulighed for hjemsendelse af migranter og bedre dialog med tredjelande. Formandskabet vil desuden prioritere styrkelsen af EU's rolle som global aktør, og arbejdet med at sikre en bæredygtig energiunion anses ligeledes som vigtigt.
4. Digital økonomi: Formandskabet vil bl.a. søge at styrke EU's konkurrencedygtighed på det digitale område, og man ønsker at fjerne eller reducere ikke-formålstjenstlige barrierer for

virksomheder. Færdiggørelsen af det digitale indre marked bliver fremhævet, ligesom arbejdet med en europæisk offentlig anklagemyndighed samt arbejdet med at sikre kvalificeret arbejdskraft på et fair, digitalt arbejdsmarked bliver det.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af formandskabsprogrammet ventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ikke relevant.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage punktet til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Dog var præsentationen af programmet for trio-formandskabet Estland, Bulgarien og Østrig på dagsordenen for Rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. juni 2017, der forelagdes for Folketingets Europaudvalg den 14. juni 2017.

2. Forberedelse af mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 27. februar 2018 vil udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018 blive præsenteret. Udkastet foreligger endnu ikke. På nuværende tidspunkt forventes der drøftelser af fremskridt ift. det indre marked, handelspolitik samt klima og energi. Det er desuden forventningen, at stats- og regeringscheferne som led i 'Ledernes dagsorden' vil drøfte digitale spørgsmål samt forskning og innovation. Afslutningsvis kan det ikke udelukkes, at der vil blive fulgt op på det uformelle topmøde den 23. februar 2018.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 27. februar 2018 vil udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018 blive præsenteret. Udkastet foreligger endnu ikke. På nuværende tidspunkt forventes der drøftelser af fremskridt ift. det indre marked, handelspolitik samt klima og energi. Det er desuden forventningen, at stats- og regeringscheferne som led i 'Ledernes dagsorden' vil drøfte digitale spørgsmål samt forskning og innovation. Afhængigt af udviklingen frem mod topmødet vil der kunne komme yderligere emner på dagsordenen, herunder migration og eksterne emner.

Det Europæiske Råd forventes på mødet den 22.-23. marts 2018 at gøre status over gennemførelsen af strategierne for videreudviklingen af det indre marked med fokus på, hvordan der sikres fremdrift med henblik på at nå 2018-fristen, som er den frist, Det Europæiske Råd satte i juni 2016, for at få færdigforhandlet og implementeret Kommissionens fremsatte forslag. Det Europæiske Råd drøftede senest det indre marked på mødet den 22.-23. juni 2017, hvor der bl.a. blev vedtaget konklusioner om det digitale indre marked, energiunionen og det europæiske semester.

Desuden forventes en generel drøftelse af EU's handelspolitik. Emner som defensive handelsinstrumenter, screening af udenlandske investeringer samt den fremtidige tilgang til arkitekturen af EU's handels- og investeringsaftaler kan blive bragt op. Handelspolitikken blev ligeledes drøftet på mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. juni 2017.

Herudover forventes en drøftelse af retningslinjer for det videre arbejde med EU's klima- og energipolitik.

Endeligt vil der også være uformelle drøftelser i regi af den strategiske dagsorden "Ledernes dagsorden". Drøftelserne vil dels dreje sig om den digitale dagsorden, dels om forskning og innovation. Fsva. den digitale dagsorden forventes emner som e-handel, ophavsret og beskatning, drøftet, mens omdrejningspunktet for forskning- og innovationsdrøftelsen formentlig vil være de EU's global konkurrenceevne.

Det kan endvidere ikke udelukkes, at der på mødet vil blive fulgt op på det uformelle topmøde i Bruxelles den 23. februar. På det uformelle møde ventes der drøftelser af EU's flerårige finansielle ramme (MFF), hvor Kommissionens forslag ventes præsenteret i maj 2018. Institutionelle spørgsmål, herunder fordelingen af sæder i Europa-Parlamentet og den såkaldte spidskandidatproces, ventes også drøftet på det uformelle topmøde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets orientering om udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Retsstatsprincipper i Polen

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 27. februar 2018 vil Kommissionen orientere om beslutningen om at aktivere artikel 7, stk. 1 i TEU over for Polen samt fremsendelsen af den fjerde anbefaling under retsstatsmekanismen. Kommissionen har siden januar 2016 haft en dialog med Polen under den såkaldte retsstatsmekanisme som følge af, at den polske regering har gennemført tiltag, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod grundlæggende retsstatsprincipper. Det er første gang, at Kommissionen har igangsat retsstatsmekanismen over for et medlemsland. Rådet (almindelige anliggender) er to gange tidligere blevet orienteret om Kommissionens dialog med Polen. I begge tilfælde bakkede et markant flertal op om Kommissionen.

2. Baggrund

Kommissionen har siden januar 2016 haft en dialog med Polen under den såkaldte retsstatsmekanisme som følge af, at den polske regering har gennemført tiltag, som ifølge Kommissionen udgør en systemisk trussel mod grundlæggende retsstatsprincipper. Det er første gang, Kommissionen har igangsat retsstatsmekanismen over for et medlemsland. Kommissionen har gennemgået alle faser i retsstatsmekanismen og sendt den polske regering i alt fire sæt anbefalinger.

Rådet (almindelige anliggender) er to gange (16. maj og 25. september 2017) blevet orienteret af Kommissionen om status på dialogen med Polen. I begge tilfælde bakkede et markant flertal op om Kommissionen og tilkendegav deres bekymring over retsstatssituationen i Polen.

Kommissionen drøftede den 20. december 2017 den seneste udvikling af retsstatssituationen i Polen. På den baggrund besluttede Kommissionen at aktivere artikel 7 stk. 1 i Traktaten om den Europæiske Union (TEU). I samme ombæring sendte Kommissionen det fjerde sæt anbefalinger til den polske regering med en frist på tre måneder.

Rådet kan med et flertal på fire femtedele af sine medlemmer minus det pågældende land (22 medlemslande) og efter godkendelse af Europa-Parlamentet samt høring af det berørte medlemsland fastslå, at der er en klar fare for en grov overtrædelse af værdierne nævnt i TEU art. 2. Rådet kan efter samme fremgangsmåde rette henstillinger til det berørte land. Efterfølgende kan Det Europæiske Råd ved enstemmighed på forslag af en tredjedel af medlemslandene eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet fastslå, at et medlemsland groft og vedvarende overtræder værdierne nævnt i TEU art. 2 efter at have opfordret dette medlemsland til at fremsætte sine bemærkninger. Hvis en grov og vedvarende overtrædelse måtte blive fastslået af Det Europæiske Råd, kan Rådet med kvalificeret flertal beslutte at suspendere visse af Polens rettigheder, herunder stemmerettigheder.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 27. februar 2018 forventes Kommissionen at orientere om beslutningen om at aktivere art. 7 stk. 1 i TEU samt fremsendelsen af den fjerde anbefaling under retsstatsmekanismen. Der vil ikke blive truffet beslutninger, jf. proceduren i TEU artikel 7, idet den polske regering har indtil ultimo marts til at besvare Kommissionens seneste anbefaling af 20. december 2017.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at et stort flertal af medlemslandene vil udtrykke støtte til Kommissionens fortsatte dialog med Polen samt udtrykke bekymring over retsstatssituationen i Polen. Enkelte lande forventes at være mere tilbageholdende med støtte til Kommissionen i sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er bekymret over retsstatssituationen i Polen og bakker aktivt op om Kommissionens dialog med Polen.

Fra dansk side er det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder ift. retsstatsprincipper og demokrati. Fra dansk side er målet at beskytte de grundlæggende retsstatsprincipper i hele EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Europa-Parlamentets forslag til fordeling af pladser i Europa-Parlamentet 2019-2024

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Parlamentet har fremsat et forslag om fordelingen af pladser i Europa-Parlamentet i næste valgperiode 2019-2024. Forslaget fordeler 27 af de 73 pladser, som frigives ved UKs udtræden af EU, til de tilbageværende 27 medlemslande. Samlet betyder det en reduktion af pladserne i Europa-Parlamentet fra 751 til 705. Det Europæiske Råd skal med enstemmighed tage stilling til forslaget i form af en afgørelse, som Europa-Parlamentet herefter skal godkende. Regeringen har sympati for princippet om degressiv proportionalitet og bestræbelserne på at få rettet op på de skævheder, der pt. gælder for visse medlemslande, og vil derfor i sidste ende kunne tilslutte sig en omfordeling af et begrænset antal af de 73 pladser, såfremt det ikke reducerer Danmarks relative indflydelse i Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentets forslag tildeler Danmark et ekstra sæde.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd vedtog i juni 2013 en afgørelse, som midlertidigt fordelte det traktatfaste maksimale antal pladser i Europa-Parlamentet på 751 mellem medlemslandene. Afgørelsen fastslog samtidig, at Europa-Parlamentet i 2016 i god tid i indeværende periode skal foreslå en permanent metode til fordeling af pladser, som tager højde for evt. senere udvidelser. Den britiske beslutning om udmeldelse af EU og dermed håndtering af de 73 britiske pladser medførte en forsinkelse af Europa-Parlamentets forslag om en ny fordeling, ligesom et stærkt fransk ønske om indførelse af transnationale lister afstedkom nye overvejelser om fordelingen af sæder. Europa-Parlamentet har i efteråret 2017 behandlet et forslag i udvalget for konstitutionelle anliggender, der blev sendt videre til plenaren d. 26. januar, som Europa-Parlamentet vedtog i ændret form d. 7. februar 2018.

3. Formål og indhold

Det er Det Europæiske Råd, der enstemmigt – på Europa-Parlamentets initiativ og med efterfølgende godkendelse fra Europa-Parlamentet – vedtager afgørelse om Europa-Parlamentets sammensætning (TEU art. 14 stk. 2). Europa-Parlamentet har forud for det næste valg til Europa-Parlamentet, der forventes i maj eller juni 2019, fremsat et forslag om fordeling af pladser i Europa-Parlamentet i næste valgperiode 2019-2024.

Fordelingen skal ske i overensstemmelse med de principper, der er fastsat i Traktaten (TEU art. 14 stk. 2), dvs. at Europa-Parlamentet skal bestå af repræsentanter for Unionens borgere, at antallet af medlemmer ikke må overstige 751, at borgerne repræsenteres degressivt proportionalt med en mindstetærskel på 6 medlemmer for hver medlemsstat, samt at ingen medlemsstat tildeles mere end 96 pladser. Det Europæiske Råd skal behandle forslaget og med enstemmighed vedtage en afgørelse om fordelingen, som Europa-Parlamentet herefter skal godkende.

Forslagets fordeling er udarbejdet med udgangspunkt i, 1) overholdelse af princippet om degressiv proportionalitet¹, 2) intet tab af pladser for nogen medlemslande, og 3) en minimal

¹ Europa-Parlamentet definerer degressiv proportionalitet som følger: Forholdet mellem de enkelte medlemsstaters indbyggertal og antal pladser inden afrunding til hele tal skal variere i forhold til deres respektive indbyggertal på en sådan måde, at hvert enkelt medlem af Europa-Parlamentet fra en mere folkerig medlemsstat repræsenterer flere borgere end hvert enkelt medlem fra en mindre folkerig medlemsstat, og omvendt, at jo større en medlemsstats befolkning er, jo mere ret har den til et stort antal pladser.

omfordeling af sæder, som frigives ved UK's udtræden af EU. Europa-Parlamentet har vurderet, at det bl.a. som følge af usikkerheden i forhold til den britiske udmeldelse af EU ikke er muligt på nuværende tidspunkt at tage stilling til en permanent nøgle til fordeling af pladser. Forslaget vil derfor alene gælde for næste valgperiode 2019-2024, hvorefter der igen vil skulle tages stilling til fordelingen.

Forslagets formål er således bl.a. at rette op på de nuværende problemer i forhold til princippet om degressiv proportionalitet, idet medlemmer af Europa-Parlamentet fra medlemsstater med en mindre befolkning i visse tilfælde repræsenterer flere borgere pr. medlem end deres kolleger fra relativt mere befolkningsrige medlemsstater. Det gælder i dag f.eks. de østrigske og svenske medlemmer, der repræsenterer flere borgere end deres ungarske kolleger jf. nedenstående tabel.

Tabel: Nuværende fordeling af pladser og fordeling i Europa-Parlamentets forslag til Det Europæiske Råd

Befolkning 2017		Nuværende fordeling af pladser	Befolkning/ MEP	Foreslået fordeling	Befolkning / MEP	Antal nye pladser
Tyskland	82.064.489	96	854.838	96	854.838	-
Frankrig	66.661.621	74	900.833	79	843.818	5
UK	65.341.183	73	895.085	-	-	-
Italien	61.302.519	73	839.761	76	806.612	3
Spanien	46.438.422	54	859.971	59	787.092	5
Polen	37.967.209	51	744.455	52	730.139	1
Rumænien	19.759.968	32	617.499	33	598.787	1
Nederlandene	17.235.349	26	662.898	29	594.322	3
Belgien	11.289.853	21	537.612	21	537.612	-
Grækenland	10.793.526	21	513.977	21	513.977	-
Tjekkiet	10.445.783	21	497.418	21	497.418	-
Portugal	10.341.330	21	492.444	21	492.444	-
Ungarn	9.830.485	21	468.118	21	468.118	-
Sverige	9.998.000	20	499.900	21	476.095	1
Østrig	8.711.500	18	483.972	19	458.500	1
Bulgarien	7.153.784	17	420.811	17	420.811	-
Danmark	5.700.917	13	438.532	14	407.208	1
Finland	5.465.408	13	420.416	14	390.386	1
Slovakiet	5.407.910	13	415.993	14	386.279	1
Irland	4.664.156	11	424.014	13	358.781	2
Kroatien	4.190.669	11	380.970	12	349.222	1
Litauen	2.888.558	11	262.596	11	262.596	-
Slovenien	2.064.188	8	258.024	8	258.024	-
Letland	1.968.957	8	246.120	8	246.120	-
Estland	1.315.944	6	219.324	7	187.992	1
Cypern	848.319	6	141.387	6	141.387	-
Luxembourg	576.249	6	96.042	6	96.042	-
Malta	434.403	6	72.401	6	72.401	-
TOTAL			751		705	

Af forslaget fremgår det, at frem til det tidspunkt, hvor UK træder ud af EU, opretholdes den gældende fordeling af pladserne. Når UK formelt og retligt er trådt ud af Unionen, vil den nye fordeling skulle træde i kraft. Skulle det ske, at UK endnu ikke er trådt af EU, når Europa-Parlamentsvalget afholdes i 2019, og dermed vælger 73 nye medlemmer, og Det Europæiske Råd har vedtaget en ny fordeling af sæder efter UK's udtræden, vil det være reglerne i de nationale valglove, der fastsætter, hvilke kandidater som indtræder på de britiske pladser efter UK's udtræden. I Danmark vil det være det parti (og den kandidat), som efter den danske valgopgørelse var nærmest berettiget til at besætte det næste (14.) mandat.

I udkastet fra Europa-Parlamentets konstitutionelle udvalg (AFCO) indgik også en opfordring til Rådet om at etablere lovhjemmel til indførelse af transnationale kandidatlistor, dvs. lister som har hele EU som opstillingskreds. Denne del af forslaget blev forkastet ved afstemningen i plenaren d. 7. februar. Den oplagte hjemmel til indførelse af transnationale lister vil være i EU-valgloven, som Europa-Parlamentet har sendt Rådet et forslag til i 2015. Rådet har dog endnu ikke færdiggjort forhandlingerne om denne. Frankrig har i december 2017 stillet et ændringsforslag til EU-valgloven om etablering af transnationale lister. Forslaget har dog ikke været drøftet i Rådet endnu. Valgloven vil efter enstemmig vedtagelse i Rådet skulle godkendes af Europa-Parlamentet og derefter ratificeres i medlemslandene i overensstemmelse med de nationale principper herfor. En ratificering i medlemslandene forventes ikke umiddelbart at kunne nås før næste Europa-Parlamentsvalg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet stemte d. 7. februar 2018 om deres forslag til Det Europæiske Råd om fordelingen af sæder i Europa-Parlamentet. Under debatten op til afstemningen var der stor opbakning til den del af forslaget, som redistribuerer 27 af de 73 britiske pladser med henblik på at rette op på skævheder i den eksisterende fordeling i forhold til princippet om degressiv proportionalitet. Forslaget om fordeling af pladser blev vedtaget med 431 stemmer for, 182 imod og 31 blanke.

Størstedelen af debatten omhandlede imidlertid spørgsmålet om transnationale lister, hvor afstemningen viste en stor modstand mod etablering af disse. Et forslag om at lade transnationale lister udgå af Europa-Parlamentets forslag blev vedtaget med 368 stemmer for, 274 stemmer imod og 34 blanke.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Lovbekendtgørelse nr. 368 af 10. april 2014 med senere ændringer om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Europa-Parlamentsvalgloven) regulerer sammen med EU-valgloven valg til Europa-Parlamentet i Danmark.

7. Konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af en ændring af den danske Europa-Parlamentsvalglov, såfremt det indebærer ændring af antallet af danske sæder i Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes at have statsfinansielle konsekvenser via EU's budget. Udgifterne til løn og tillæg til MEP'er samt udgifter til assistenter mv. estimeres til ca. 1,2 mio. euro årligt. En

fordeling af 27 pladser ud af de 73 nuværende britiske pladser bør derfor isoleret set give mulighed for at nedjustere EU's budget med et beløb svarende til 46 pladser. Dvs. en isoleret reduktion af EU's budget i perioden 2019-2024 på ca. 53,2 mio. euro årligt. Danmark betaler ca. 2 pct. af budgettet, svarende til 1,1 mio. euro eller 8,0 mio. DKK årligt. En nedlæggelse af alle nuværende 73 britiske sæder bør isoleret set medføre en reduktion i det danske EU-bidrag på ca. 12,7 mio. kr. årligt.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdninger til forslaget kendes endnu ikke. Forslaget er først stemt igennem Europa-Parlamentet d. 7. februar og har endnu ikke været genstand for en drøftelse i Rådet. Vurderingen er dog – også på baggrund af afstemningen i Europa-Parlamentet – at et flertal af medlemslandene vil være positive over for Europa-Parlamentets forslag til fordeling af sæder, idet ingen står til at tabe sæder.

En række lande ved tidligere lejligheder offentlig tilkendegivet, at de ønsker, at der indføres transnationale lister (Frankrig, Irland m.fl.), mens andre har tilkendegivet at være imod transnationale lister, herunder Ungarn, Tjekkiet, Polen og Slovakiet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker generelt et slankere og mere effektivt EU, og sammenholdt med, at det kommende Brexit ikke bør gøre EU-medlemskabet dyrere for Danmark, finder regeringen, at den britiske udtræden af EU som udgangspunkt bør medføre en reduktion af antallet af pladser i Europa-Parlamentet.

Regeringen har samtidig sympati for princippet om degressiv proportionalitet og bestræbelserne på at få rettet op på de skævheder, der pt. gælder for visse medlemslande, men anerkender, at det vil være særdeles vanskeligt at få politisk opbakning til sådanne tilpasninger, hvis det måtte indebære, at nogle lande får færre mandater end hidtil. I det lys vil regeringen i sidste ende kunne tilslutte sig en omfordeling af et begrænset antal af de 73 pladser, såfremt det ikke reducerer Danmarks relative indflydelse i Europa-Parlamentet, herunder som i Europa-Parlamentets forslag der tildeler Danmark et ekstra sæde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Revision af EU-valgloven blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 3. februar 2017.

5. Kommissionens forslag til ændring af forordning om europæiske politiske partier og fonde

KOM (2017) 0481

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 13. september 2017 stillet forslag til ændringer af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om statut for finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde. Kommissionen angiver, at formålet med forslaget er at forbedre gennemsigtigheden samt at sikre behørig fordeling og anvendelse af de begrænsede ressourcer fra EU-budgettet og dermed styrke den reelle repræsentation af europæiske borgere gennem europæiske politiske partier.

Forslaget til revision af den eksisterende forordning omhandler bl.a., hvem der kan stå bag registreringen af et europæisk politisk parti, en ændring i fordelingen af midler til europæiske partier og fonde, en ændring i medfinansieringskravet, en tilføjelse om krav om gennemsigtighed, en præcisering af 'myndighedens' beføjelser ved håndhævelse af reglerne samt en udskydelse af evalueringsrapporten.

Forslaget vurderes isoleret set ikke at have statsfinansielle konsekvenser, da Kommissionen oplyser, at det samlede støtteniveau til europæiske politiske partier og fonde ikke ændres ved forslaget.

Regeringen støtter forslagets overordnede formål. Regeringen finder dog, at medfinansiering er et godt instrument til at sikre incitament til fornuftig anvendelse af støttemidlerne. Samtidig bør forslaget indrettes således, at tekniske kontrolkrav ikke betyder, at ældre partier fremmes over nyetablerede partier.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2017) 481 final af 13. september 2017 fremsendt forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1141/2014 af 22. oktober 2014 om statut for finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde. Forslaget er oversendt til Rådet den 18. september 2017 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 224 og i artikel 106a i traktaten om oprettelse af det Europæiske Atomenergifællesskab og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I sin rapport om valget til Europa-Parlamentet i 2014 (COM/2015/0206 final) konstaterede Kommissionen, at der stadig skal ydes en indsats for at øge borgernes deltagelse og valgets inklusivitet, styrke den europæiske dimension af den politiske debat, vende tendensen til lav valgdeltagelse, yderligere styrke den demokratiske legitimitet af EU's beslutningsprocedure samt fremhæve tilknytningen mellem nationale og europæiske partier og forbedre den politiske ansvarlighed.

Efter debat på Europa-Parlamentets plenarmøde i marts 2017 vedtog Parlamentet en beslutning den 15. juni 2017, hvor det opfordrede Kommissionen til at foreslå en revision af den nuværende forordning med henblik på at afhjælpe dens svagheder, navnlig hvad angår medfinansieringsniveauet og muligheden for medlemskab i flere partier for medlemmer af Europa-Parlamentet.

3. Formål og indhold

Ændringsforslagene til forordningen har ifølge Kommissionen til formål at forbedre de nuværende regler, forbedre gennemsigtigheden, sikre behørig fordeling og anvendelse af EU-budgettet – og dermed styrke den reelle repræsentation af europæiske borgere gennem europæiske politiske partier.

Med henblik på at opnå dette foreslår Kommissionen bl.a. følgende ændringer af forordning (EU) nr. 1141/2014:

1. At oprettelsen af et europæisk politisk parti kun kan foretages af nationale partier og ikke længere enkeltpersoner (ændring af artikel 3 stk. 1, litra b). Dette foreslås for at sikre bedre forankring i medlemsstaterne af de europæiske partier.
2. At det nuværende medfinansieringskrav på 15 pct. nedsættes til 10 pct. for europæiske politiske partier og 5 pct. for europæiske politiske fonde (ændring af artikel 17, stk. 4). Dette foreslås, da de europæiske politiske partier og fonde har haft vanskeligt ved at opfylde det nuværende medfinansieringskrav.
3. At der indføres krav om, at medlemspartierne under europæiske politiske partier på deres offentlige websteder skal offentliggøre det europæiske politiske partis politiske program, logo samt oplysninger om kønsfordelingen for hvert af medlemspartierne mellem kandidaterne ved det seneste valg til Europa-Parlamentet og mellem dets medlemmer af Europa-Parlamentet for at kunne modtage støtte (indsættelse af ny bestemmelse i form af artikel 18, stk. 3a). Dette foreslås for at sikre klarhed og gennemsigtighed for EU-borgere. Der er ikke ændringer i kravet til fonde, som fortsat skal indlevere fondens årlige arbejdsprogram eller handlingsplan ved ansøgning.
4. At ændre fordelingsnøglen, så det faste støttebeløb, der fordeles i lige store dele mellem de tilskudsberettigede europæiske partier, reduceres fra 15 pct. til at udgøre 5 pct. Tilsvarende forhøjes det beløb, som fordeles blandt de tilskudsberettigede europæiske politiske partier i forhold til deres andel af valgte medlemmer til Europa-Parlamentet fra 85 pct. til 95 pct. (ændring af artikel 19, stk. 1). Dette foreslås for at forbedre proportionaliteten af EU-støtten ved at knytte den tættere sammen med repræsentationen i Europa-Parlamentet. Europæiske politiske fondes støtte fordeles efter samme fordelingsnøgle, ud fra deres tilknytning til et europæisk politisk parti, hvorfor ændringen i fordelingsnøglen også gælder for dem.
5. At der kan vedtages afgørelse om at fjerne et europæisk politisk parti eller en fond fra registeret, hvis det ikke opfyldte betingelserne i artikel 3 ved registrering, og hvis partiet eller fonden har påvirket sin registrering ved brug af urigtige eller ufuldstændige oplysninger. Dette kan ske inden for en rimelig frist fra det tidspunkt, hvor myndigheden kunne have konstateret, at det pågældende parti eller den pågældende fond ikke opfyldte den eller de omhandlede betingelser (ændringer af artikel 27). Hertil kan ikke kun europæiske politiske partier og fonde men med forslaget også en fysisk person holdes ansvarlig for overtrædelser, såfremt personen ved dom er kendt skyldig i at deltage i ulovlige aktiviteter, der skader Unionens økonomiske interesser, eller hvis personen er ansvarlig for bevidst at have fremlagt ukorrekte eller misvisende oplysninger eller har lavet væsentlige uregelmæssigheder i årsregnskaberne.
6. At Europa-Parlamentets anvisningsberettigede skal kunne inddrive uberettiget udbetalte beløb fra enkeltpersoner (ændring af artikel 30). Dette foreslås for at sikre EU's finansielle interesser og omdømme.
7. At den gældende forordnings revisionsklausul tilpasses, således at evalueringsrapporten først skal offentliggøres primo 2022, så eventuelle ændringer i nærværende forordning kan inkluderes.

8. At der indføres en overgangsbestemmelse angående de nye krav om medlemspartierne kontinuerlige 12 måneders online publicering af det politiske program, logo og kønsfordelinger (ændringspunkt 3) ved ansøgninger, så publiceringen blot skal være startet en måned efter forordningens ikrafttrædelse.

Kommissionen forventer, at man efter behandlingen i Rådet og Europa-Parlamentet vil kunne implementere ændringerne inden næste planlagte valg til Europa-Parlamentet i 2019.

Støtten til europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde finansieres fortsat af den del af EU-budgettet, som er afsat til Europa-Parlamentet, og det tildelte beløb ændres samlet set ikke som følge af dette forslag.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig formelt om sagen. Det er dog vurderingen, at der vil være bred opbakning til forslaget i Europa-Parlamentet.

Vedrørende forslaget om sænkelse af det faste støttebeløb, som fordeles i lige store dele mellem de tilskudsberettigede europæiske partier, fra 15 pct. til 5 pct. – og en tilsvarende forhøjelse af støttebeløbet fordelt efter andelen af valgte medlemmer til Europa-Parlamentet – tegnede der sig på mødet i AFCO den 21. november 2017 opbakning til at finde et kompromis på 10 pct.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at de foreslåede ændringer er i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet, da man kun på EU-plan kan fastsætte regler vedrørende statut for finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde. Regeringen deler denne vurdering.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke umiddelbart nationale regler i Danmark for finansiering af europæiske partier og europæiske politiske fonde.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

Forslaget vurderes isoleret set ikke at have statsfinansielle konsekvenser, hverken for medlemsstaterne eller via EU's budget, da Kommissionen oplyser, at forslaget ikke ændrer ved det samlede støtteniveau til de europæiske partier og fonde. Kommissionen oplyser dog også, at europæiske politiske partier og fonde har haft problemer med at opfylde den nuværende medfinansieringsgrad på 15 pct. Såfremt medfinansieringsgraden reduceres, kan dette bidrage til, at en større andel af de afsatte midler kommer til udbetaling.

8. Høring

Forslaget blev d. 22. september 2017 sendt i høring hos danske opstillingsberettigede partier til Folketinget og Europa-Parlamentet. Den 27. november 2017 oversendtes et revideret grund- og nærhedsnotat til Folketinget indeholdende høringsresultatet. Der blev i alt modtaget ét svar på høringen, fra partiet Venstre.

Partiet Venstre kommenterede følgende:

- Europa-Parlamentet og nogle europæiske politiske partier (herunder Venstres europæiske parti ALDE) har opfordret til tilpasninger af den nuværende forordning med det formål at lukke nogle smuthuller for at undgå misbrug af midler, forbedre gennemsigtigheden, sikre passende uddeling og udgifter til europæiske skatteyderes penge.
- Det drejer sig om co-finansiering (partiets egne ressourcer og EP-finansiering baseret på antallet af medlemmer), muligheden for flerparti-medlemmer til medlemmer af Europa-Parlamentet og antallet af EP-medlemmer, der er nødvendige for EP-finansiering.
- De fleste europæiske politiske partier, der drager fordel af finansieringen, er alliancer bestående af nationale partier fra samme politiske familie.
- Kommissionen anbefaler, at det kun er nationale partier og deres medlemmer af Europa-Parlamentet, der kan drive et europæisk parti, og i fremtiden kan enkeltpersoner ikke oprette et europæisk politisk parti. Dette er positivt, da det reducerer muligheden for at udnytte systemet og få flere EU-midler, end de ville være berettigede til at opnå på grundlag af deres parlamentariske repræsentation.
- Venstre respekterer princippet om, at alle politiske partier med parlamentarisk repræsentation nyder godt af EU-midler, selvom nogle partier kræver afskaffelse af selve systemet, der subsidierer dem, men ethvert misbrug må undgås.
- I øjeblikket er europæiske politiske partier forpligtet til at medfinansiere 15% af det samlede tilskud, de har ret til at modtage fra Europa-Parlamentet baseret på antallet af medlemmer, der er tilknyttet dem. Forslaget indebærer en reduktion på 10%, da nogle parter tidligere har brugt tvivlsomme metoder til at opfylde kriterierne på 15% via cirkulære finansielle strømme og naturalydelser, der var vanskelige at vurdere. Venstre støtter fjernelsen af brugen af naturalydelser, da det faktisk har været genstand for spørgsmål, og det er mere klart at matche midlerne med konkrete egentlige egne indtægter, og det giver også mening at sænke kriterierne for egenfinansiering til 10%.

Ud over høringen har sagen været forelagt specialudvalget for relationerne mellem EU's institutioner.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den generelle forventning er, at en bred kreds af medlemslande og medlemmer af Europa-Parlamentet er positivt over for forslagets overordnede formål.

Fsva. forslaget om sænkelse af det faste støttebeløb, som fordeles i lige store dele mellem de tilskudsberettigede europæiske partier, fra 15 pct. til 5 pct. – og en tilsvarende forhøjning af støttebeløbet fordelt efter andelen af valgte medlemmer til Europa-Parlamentet – er det forventningen, at aftalen ender i et kompromis på 10 pct., da der p.t. tegner sig opbakning til dette kompromis i både Rådet og Europa-Parlamentet.

I Rådet tegner der sig umiddelbart et billede af, at Kommissionens forslag om krav til opgørelser af kønsfordelinger ønskes fjernet fra aftaleteksten.

Fra dansk side har man gentagne gange ytret skepsis over for nedsættelsen af medfinansieringsniveauet fra 15 pct. til 10 pct. for europæiske partier og 5 pct. for europæiske fonde. Det er dog pt. vurderingen, at langt størstedelen af medlemslandene støtter op om Kommissionens forslag.

Den nuværende forhandlingssituation tegner til, at man fra dansk side kan stemme for forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt forslaget overordnede formål.

Regeringen finder dog, at medfinansiering er et godt instrument til at sikre incitament til fornuftig anvendelse af støttemidlerne. Regeringen er derfor i udgangspunktet skeptisk over for at sænke medfinansieringsgraden.

Regeringen finder, at forslaget bør indrettes således, at tekniske kontrolkrav ikke betyder, at ældre partier fremmes over nyetablerede partier.

Regeringen forholder sig skeptisk over for forslaget om, at adgang til finansiering gøres betinget af medlemspartiernes opgørelser af kønsfordelinger online.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.